

## Utbildningsinspektion i Duveholmsskolan

### UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

### Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

### Beskrivning av skolan/rektorsområdet

| Duveholmsskolan | Antal studerande |
|-----------------|------------------|
| Ro 2            | 602              |
| Ro 1            | 410              |

Duveholmsskolan består av två rektorsområden, Ro 1 och Ro 2.

Ro 1 omfattar det individuella programmet (IV) och fem nationella program: barn- och fritidsprogrammet (BF), byggprogrammet (BP), estetiska programmet (ES), hantverksprogrammet (HV) och medieprogrammet (MP).

Ro 2 erbjuder ett specialutformat industriprogram (SMIP) och fyra nationella program: fordonsprogrammet (FP), handels- och administrationsprogrammet (HP), naturvetenskapsprogrammet (NV) och samhällsvetenskapsprogrammet (SP).

Inom ramen för det individuella valet erbjuds specialidrott med inriktning volleyboll, bandy, fotboll, basket och från och med höstterminen 2004 dans och ridsport.

Katrineholms kommun har samverkansavtal med Vingåker och med Flen för de program som kommunen där inte kan erbjuda. Cirka 23 procent av eleverna vid Duveholmsskolan kommer från Flen och Vingåker.

Ro 1 och Ro 2 är fristående enheter med var sin rektor, separata ekonomier och organisationer. Samverkan mellan enheterna är omfattande och rektorsområdena lokalmässigt är totalintegrerade.

Ett flertal stabsfunktioner - administration, schemaläggning, samordning av den arbetsplatsförlagda utbildningen - och alla service- och stödfunktioner är gemensamma, t.ex. bibliotek och datorsupport. Övergripande policydokument, handlingsplaner och informationsfoldrar gäller för båda rektorsområdena.

Drygt 50 procent av eleverna är flickor.

Inom Ro 1 finns 56 anställda, varav 43 är lärare och inom Ro 263 personer, varav 50 är lärare. Båda skolorna arbetar i programvisa arbetslag, som leds av samordnare.

Skolan, som är byggd 1973, genomgår för närvarande en omfattande ombyggnation, vilket har medfört att ett par program är evakuerade till en fabriksbyggnad utanför skolområdet och att provisoriska lösningar inom skolan tagits i anspråk i avvaktan på invigning av de nya lokalerna i höst. Gymnasiesärskolan är lokalintegrerad, men tillhör barn- och ungdomsnämndens ansvarsområde och behandlas därför inte i denna rapport.

### Genomförandet av inspektionen i Duveholmsskolan

Skolverket sände den 21 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Duveholmsskolan har

bestått av undervisningsråden Karin Nilsson och Åsa Ridne. Besök i Duveholmsskolan genomfördes den 11-13 maj 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

### Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Duveholmsskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Duveholmsskolan genomfördes intervjuer med rektorer, lärare, elever, skolsköterskor, kuratorer samt studie- och yrkesvägledare i Ro 1 och Ro 2. Ett antal lektioner besöktes och ett flertal informella samtal fördes med elever. Under besöket fördes också samtal med administrativ personal.

## Bedömning

### 1. Normer och värden

Enligt skollagen skall verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Utbildningen för barn och ungdom skall främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanen för de frivilliga skolformerna framhålls att eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Eleverna i vuxenutbildningen skall ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Utbildningen på Duveholmsskolan präglas generellt av respekt för den enskilde, ett demokratiskt förhållningssätt och en ambition att öka elevernas inflytande över och ansvar för den egna studiesituationen.

I arbetet med normer och värden framstår Duveholmsskolan som en enhet. De handlingsplaner som framtagits i syfte att konkretisera de övergripande målen gäller för hela skolan. Uppföljningar och utvärderingar genomförs likaledes utifrån skolans hela verksamhet.

Resultaten från utbildningskansliets elevenkät från föregående läsår, som omfattar hela Duveholmsskolan, visar att närmare 90 procent av eleverna anser sig ha en bra eller mycket bra psykosocial arbetsmiljö. På frågor i enkäten om förekomsten av trakasserier, hot och våld svarade övervägande delen av eleverna att de själva aldrig under sin skolgång utsatts. I rektorsområdenas kvalitetsredovis-

ningar för 2003 anges att hela skolan under året haft totalt sju fall av mobbning. Skolans pågående målmedvetna arbete med arbetsmiljöfrågor har givit resultat. Vid inspektionsbesöket uppgav elevvårdsteamet att inte något fall kommit till anti-mobbinggruppens kännedom innevarande läsår.

Både elever och lärare uppgav vid intervjuerna att om kränkning av något slag inträffar följs skolans policy och ett ingripande sker snabbt. Enligt samtliga som intervjuats finns stor tilltro till och man framhåller det goda resultatet av det konfliktlösningsarbete som bedrivs i de båda rektorsområdenas gemensamma anti-mobbningsgrupp. I samtliga intervjuer angav eleverna att de känner sig trygga på skolan.

Inspektörerna bedömer att det råder en god och positiv anda på skolan och en målmedveten strävan hos såväl personal som elever till ständig vidareutveckling av lärmiljön. Resultaten från skolans egna minienkäter rörande elevernas trivsel i klassen och i skolan som helhet genomförda höstterminerna 2002 och 2003 stödjer denna iakttagelse. Nöjdhetsgraden har ökat, framför allt gällande trivseln på hela skolan.

Lärare och elever skall tillsammans planera och utvärdera undervisningen. Inspektionen visar att eleverna i de båda rektorsområdena ges goda möjligheter till inflytande över skolarbetets uppläggning och redovisningsformer, i mindre grad beträffande stoffurval på flertalet program och att uppföljning av arbetsprocess och resultat sker regelbundet.

I formella samverkansorgan som skolkonferens och arbetsmiljögrupp ges eleverna reella möjligheter till inflytande över sin arbetssituation.

Skolan är under ombyggnation och eleverna uttryckte i intervjuerna både viss frustration över att ha sin undervisning förlagd intill en byggarbetsplats eller vara evakuerade till provisoriska lektionssalar och glädje och stolthet över att få arbeta i helt nyrenoverade lokaler.

**Sammanfattningsvis** bedömer inspektörerna att de båda rektorsområdena når bra resultat i arbetet med normer och värden. Det sociala klimatet präglas av öppenhet och respekt såväl ungdomar som ungdomar och vuxna emellan.

## 2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att de studerande tillägnar sig goda kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga. Kunskapsmålen anges närmare i den nationella läroplanen och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga program på Duveholmsskolan under perioden 1997-2003 ligger något under riksgenomsnittet. Under perioden har betygsgenomsnittet ökat, vilket är samma utveckling som för riket.

**Rektorsområde 1**

På de nationella programmen i Ro1 ligger den genomsnittliga betygspoängen för år 2003 något under riksgenomsnittet för byggprogrammet och över för det estetiska programmet och medieprogrammet. För barn- och fritidsprogrammet är antalet elever färre än 10 varför resultatuppgift saknas.

Andelen elever med slutbetyg från gymnasieskolan inom fyra år är för år 2002, som är de senaste uppgifterna, högre än riksgenomsnittet på barn- och fritidsprogrammet, estetiska programmet och medieprogrammet, betydligt lägre på byggprogrammet.

Samtliga elever på byggprogrammet och medieprogrammet var år 2003 behöriga till högskola och 93,3 procent av eleverna på det estetiska programmet, vilket är ett bättre resultat än rikets.

Cirka en tredjedel av eleverna på det individuella programmet blev under läsåret 2002/03 behöriga att söka ett nationellt program.

**Rektorsområde 2**

Den genomsnittliga betygspoängen för år 2003 ligger för naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet under riksgenomsnittet, för handels- och administrationsprogrammet över och för fordonsprogrammet på samma poängtal.

Andelen elever med slutbetyg från gymnasieskolan inom fyra år är för år 2002 högre än riksgenomsnittet på fordonsprogrammet, något lägre på handels- och administrationsprogrammet och ungefär detsamma för naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet.

Samtliga elever var år 2003 behöriga till högskola på fordonsprogrammet, 90 procent på handels- och administrationsprogrammet, 94,7 procent på naturvetenskapsprogrammet och 86,7 procent på samhällsvetenskapsprogrammet.

Inspektörerna bedömer att eleverna i båda rektorsområdena har god kännedom om målen för utbildningen och kunskaper om utbildningssystemet.

Inspektionen visar att eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra och att diskutera och utvärdera sina resultat.

I främst utvecklingssamtalen ges elever och föräldrar en samlad bild av kunskapsutveckling och resultat.

Elever i behov av särskilt stöd identifieras tidigt och ett flertal stödinsatser erbjuds i båda rektorsområdena.

**Sammanfattningsvis** bedömer inspektörerna att eleverna i Ro 1 och Ro 2 på Duveholmsskolan mestadels når goda kunskaper.

### 3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan och i det offentliga skolväsendet för vuxna vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall jämställdhet mellan könen främjas och alla former av kränkande behandling aktivt motverkas. All personal skall samverka med eleverna i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Duveholmsskolans båda rektorsområden arbetar medvetet och systematiskt med värdegrunds- och demokratifrågor.

I handlingsprogrammet för kränkande behandling i alla dess former - mobbning, sexuella trakasserier, förtal etc. anges hur skolan agerar för att motverka förekomsten av sådana beteenden och vilka åtgärder som vidtas vid misstanke eller upptäckt. Programmet omfattar både elever och personal.

Det för båda rektorsområdena gemensamma antimobbningsteamet består av lärare och elevvårdspersonal. Programmet utvärderas och revideras årligen. Inspektörerna kan konstatera att planerna är väl kända av personalen och av flertalet intervjuade elever och att alla vet vart man vänder sig om problem uppstår.

För att alla elever skall känna till skolans policy i dessa frågor avsätts särskild tid under introduktionsdagarna i årskurs 1 i alla klasser för diskussioner kring normer, värderingar och attityder. Alla elever tillhör en mentorsgrupp. För lärare och elever framstår mentorsgrupperna som basen i skolans organisation. I dessa förs diskussioner om normer och värden i den vardagliga arbetssituationen. Klassråden, som behandlar alla frågor av gemensamt intresse för klassens elever, utgörs av dessa grupper.

Skolan strävar efter att stärka elevernas formella inflytande i samverkansorgan som skolkonferens och arbetsmiljögrupp. I den för båda enheterna gemensamma arbetsmiljögruppen ingår ett elevskyddsombud för varje program, huvudskyddsombud och skolledning. Elevskyddsombuden spelar en viktig roll i elevskyddsarbetet på skolan. Vid inspektionstillfället presenterades en resultatsammanställning av en helt nyligen genomförd enkät om arbetsmiljö och stress ställd till alla eleverna på skolan, som elevskyddsombuden tagit initiativet till och svarat för utformning och bearbetande av.

Resultaten från enkätundersökningen och elevskyddsombudens förslag till åtgärder ingår i det påbörjade arbetet med att utforma en arbetsmiljöplan för hela skolan. I skolkonferensen, även den gemensam för de båda rektorsområdena, ingår elevskyddsombud och representanter från elevrådet. En i kommunen nyligen tillsatt elevombudsman, riktad utbildning till elevskyddsombuden och en lokal kurs, elevdemokrati, syftar till att stödja elevdemokratiarbetet.

Inspektörerna bedömer att eleverna ges möjligheter till reellt inflytande på en övergripande nivå i skolan, men att representativiteten i dessa organ inte fullt ut motsvarar de program som finns i Ro 1 och Ro 2.

På Duveholmsskolan har alla elever i årskurs 1 erbjudits hälsokontroll och hälsosamtal med skolsköterskan.

**Sammanfattningsvis** bedömer inspektörerna att de båda rektorsområdenas gemensamma arbete för en god arbetsmiljö och för elevernas delaktighet i verksamheten är bra.

#### 4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. De nationella läroplanerna, skolformsförfordningarna och kursplanerna ger dock också riktlinjer för arbetet. De gäller t.ex. stödinsatser, betygssättning, utbildning på arbetsplatser, prövning etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbets-sätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter vuxenstuderande skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Kunskapssynen och synen på lärandet speglar i båda rektorsområdena läroplanernas. De lokala målen och planeringarna av verksamheten styrs av program-målen och kursplanerna.

Båda rektorsområdena är organiserade i programvisa lärararbetslag, som träffas regelbundet för planering av det pedagogiska arbetet på kort och lång sikt. Lärarna i kärnämnen är till övervägande delen knutna till ett program, vilket underlättar samverkan mellan kärn- och karaktärsämnen och främjar helhetsperspektivet på undervisningen. Olika program har kommit olika långt i uppnåendet av de övergripande programmålen, men inspektionen visar att ett kontinuerligt och medvetet utvecklingsarbete pågår. Eleverna deltar i vissa av arbetslagens planeringsmöten. Såväl elever som lärare ger uttryck för att en nära stimulerande lärmiljö råder på skolan, bland annat som en följd av att flertalet program är förlagda till hemvist, där ungdomar och vuxna vistas tillsammans under hela skoldagen.

Både Ro 1 och Ro 2 har väl fungerande utrednings- och analysförfaranden för att identifiera och åtgärda behov av stöd och möta funktionshinder. Sättet att arbeta med stödåtgärder skiljer sig något åt mellan rektorsområdena.

I Ro 1 svarar en specialpedagog för stöd till elever i form av handledning till enskilda elever, till mentorerna eller till undervisande lärare i ett visst ämne. För den planering för en kortare period specialpedagog och elev utformar tillsammans används benämningen individuell studieplanering, vilket motsvarar ett åtgärdsprogram. Syftet med detta arbetssätt är att eleven själv formulerar sina mål och att det i första hand är undervisande lärare som ger stödet till eleven.

I Ro 2 arbetar speciallärare med elever i behov av särskilt stöd individuellt eller i små grupper. Speciallärarna har även en handledande funktion gentemot elever och lärare och är själva mentorer för en grupp elever. Överenskommelser om extra insatser upprättas i ett åtgärdsprogram av speciallärarna tillsammans med eleverna.

Regelbundna utvecklingssamtal, i vilka elev, föräldrar och mentorer deltar, genomförs i årskurs 1. Vid intervjuer med elever framkom att utvecklingssamtal-

len betraktas som frivilliga att erbjuda från skolans sida från och med årskurs 2 på vissa program, vilket inte är förenligt med bestämmelserna i gymnasieförordningen.

Vid betygssättningen skall läraren utnyttja all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av kunskaperna. Eleverna upplever att de i huvudsak blir korrekt bedömda och får rättvisa betyg. Vid inspektionen framkom dock att en "provfixering" råder i ämnet matematik. I ämnet idrott och hälsa har lokala kriterier utformats som inte överensstämmer med de nationella, t.ex. krav på en viss procents närvaro på lektionerna som grund för betygssättningen. De nationella kriterierna skall uttolkas lokalt men inte omtolkas genom tillägg av kriterier.

**Sammanfattningsvis** bedömer inspektörerna att de båda rektorsområdenas pedagogiska verksamhet generellt är av god kvalitet. Arbetssätt och arbetsformer främjar utvecklingen av elevernas kunskaper och färdigheter och bra rutiner finns i båda enheterna för att möta elevers behov av särskilt stöd.

Det är dock inte godtagbart att i ämnet matematik på ett antal program låta enbart provresultat vara avgörande för betyget i ämnet eller att bedömningen av elevernas resultat i ämnet idrott och hälsa baseras på omtolkningar av de nationella betygskriterierna.

Vidare skall utvecklingssamtal genomföras minst en gång per termin med den individuella studieplanen som grund. Även vårdnadshavarna skall ges information om omyndig elevs kunskapsutveckling och studiesituation.

## 5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för skolan och det offentliga skolväsendet för vuxna på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå de nationella målen tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Duveholmsskolans två rektorsområden, Ro 1 och Ro 2, leds av var sin rektor. Dessa har ansvaret för ekonomin och det övergripande ledningsansvaret för den pedagogiska och personalledande utvecklingen i sina respektive områden.

Alla stöd- och servicefunktioner är gemensamma på skolan. Ansvaret för den administrativa personalen och den administrativa utvecklingen har en administrativ chef, som ingår i ledningsgruppen. En schemaläggare och ekonom har det löpande ansvaret för dessa frågor. För all arbetsplatsförlagd utbildning svarar en samordnare. Därtill kommer administrativt stöd för hantering av elevärenden och andra administrativa uppgifter.

Båda rektorsområdena arbetar i programvisa arbetslag med en samordnare för vardera laget. Samordnarna har ingen ledningsfunktion utan uppgiften att hålla samman arbetslagets arbete kring eleverna och vara förmedlare av information

mellan rektor och arbetslaget. Arbetslagen har fått välja om de önskar ha ett visst ekonomiskt ansvar för materiel och kompetensutveckling, vilket en del gjort och andra avstått ifrån.

Rutiner och handlingsplaner rörande policy- och organisationsfrågor är gemensamma för hela skolan och samverkansorgan såsom skolkonferensen, samverkansgruppen, arbetsmiljögruppen och antimobbningsgruppen är gemensamma för de båda rektorsområdena.

Personalen tillhör med något undantag antingen det ena eller andra rektorsområdet. För dessa är ledningen och styrningen av skolans verksamhet tydlig, medan alla elever inte har klart för sig om de tillhör Ro 1 eller Ro 2 men väl vem som är deras rektor.

Inspektörernas bedömning är att de båda rektorerna i hög grad tar ett övergripande ansvar för sina respektive områden och för helheten. Verksamhetens ledning fungerar så att utbildningsmålen kan nås.

Dokumenterade beslut finns om elevernas utbildning. Betygssättningen följer de nationella bestämmelserna. Hanteringen av betygskatalogen uppvisar emellertid vissa brister. Vid inspektionen konstaterades att lärare gjort ändring av betyg som inte är att anse som skrivfel eller liknande, där rektor skall fatta beslut om rättelse.

För båda rektorsområdena är för år 2003 kvalitetsredovisningar upprättade. Redovisningarna består av resultat i form av statistik, kommentarer och åtgärder för utveckling. Av kvalitetsredovisningarna framgår inte om de uppföljningar och utvärderingar, som bedömningarna är baserade på, ingår i ett medvetet system för egenkontroll, en övergripande utvärderingsplan och inte heller hur dessa och föreslagna åtgärder förankrats i olika intressegrupper. Genom att målen för de områden som behandlas i kvalitetsredovisningen inte är angivna synliggörs inte heller enheternas kvalitetsarbete på önskvärt sätt. Redovisningarna följer kommunens plan för uppföljning och utvärdering, men bör utvecklas för att vara till fyllest som utvärderingsinstrument för enheterna. Framför allt bör åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts förtydligas.

**Sammanfattningsvis** bedömer inspektörerna att de båda rektorsområdena har en god styrning och ledning. Enheternas arbete med ett kontinuerligt kvalitetsarbete är godtagbart, men bör systematiseras och på ett tydligare sätt lyftas fram samlat i kvalitetsredovisningarna. Skolan behöver förbättra rutinerna för hanteringen av betygskatalogen så att den sker på ett för eleverna rättssäkert sätt.

## 6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Utbildningen för vuxna omfattar komvux, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare. Inom komvux kan erbjudas såväl grundläggande vuxenutbildning som kurser på gymnasial nivå och påbyggnadsutbildning. Vuxenutbildning skall ge vuxna, främst dem som erhållit minst utbildning, tillfälle att komplettera sin utbildning enligt individuella önskemål. Vuxenutbildningen kan, enligt skollagen, erbjuda såväl nationella som lokala kurser. Möjlighet till individuella kurser kan också ges. Ungdomar skall ha tillgång till ett brett utbud av nationella, specialutformade eller individuella gymnasieprogram.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som förutsätts enligt de statliga bestämmelserna. Även information om utbildningsmöjligheter och rekrytering till utbildning behandlas.

Duveholmsskolan ger mycket god information till elever och föräldrar om skolans programutbud före valet till gymnasieskolan via Öppet hus, gymnasiemässa, broschyrer, hemsida och riktad information till grundskolan. Under introduktionsdagarna i årskurs 1 ges eleverna information om valmöjligheter inom skolan och under elevens skolgång ges fördjupad information och vägledning av skolans tre studie- och yrkesvägledare.

Av enheternas scheman framgår att eleverna i Duveholmsskolans båda rektorsområden ges lägst den minsta garanterade undervisningstiden på samtliga program och inriktningar.

Enheterna är väl rustade för att möta funktionshindrade elevers behov av anpassning av lokaler och undervisning.

Skolan skall erbjuda ett allsidigt urval av kurser inom det valbara utrymmet. Detta kan utgöras av kurspaket att välja mellan eller fria val utifrån ett urval av kurser. På vissa program på Duveholmsskolan erbjuds eleverna inget val utan valet blir enbart skolans. På byggprogrammet vet eleverna inte i förväg vilka valbara kurser de studerar. Lärarna beslutar i efterhand vilka kurser eleverna gått, vilket beror på att undervisningen utformas utifrån de uppdrag skolan får externt, t.ex. att bygga en friggebod. De behörighetsgivande kurserna engelska B och matematik B, som skall erbjudas alla elever på programmet som valbara kurser, utgör endast valmöjligheter inom det individuella valet.

Som individuellt val skall eleverna erbjudas varje kurs som förekommer på ett nationellt program i kommunen samt de nationellt fastställda kurserna svenska C och idrott och hälsa B. På Duveholmsskolan erbjuds eleverna programspår, kurser som ger breddning eller fördjupning inom respektive program och ett begränsat antal kurser. Eleverna ges även möjlighet att ge egna förslag på individuella val, som genomförs om en tillräckligt stor grupp kan bildas. De nationellt fastställda kurserna kan väljas på samtliga nationella program.

Vid samtal med skolledningen framkom att ett för samtliga gymnasieskolor i kommunen gemensamt utbud erbjudits eleverna tidigare, men att valmöjligheten medförde negativa praktiska och organisatoriska konsekvenser. Inspektörerna utgår ifrån att skolorna prövar alla möjligheter för att ge eleverna ett brett kursutbud.

Cirka en tredjedel av eleverna på det individuella programmet i Ro 1 går ett programinriktat individuellt program (PRIV). De elever som önskar studera på omvårdnadsprogrammet erbjuds PRIV-plats på Ellwynska skolan under förutsättning att de endast saknar betyg i ett av de behörighetsgivande ämnena. Elever som är behöriga men inte kommit in på byggprogrammet ges utbildning i programmets kurser via PRIV. Eleverna på IV-programmet uppgav i intervjun att de inte kände till att provning kunde göras i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Någon plan över provningar fanns inte. Provningar erbjuds emellertid på samtliga program löpande under terminerna samt i anslutning till terminernas början och slut.

**Sammanfattningsvis** bedömer inspektörerna att informationen såväl inför valet till gymnasieskolan som inom gymnasieutbildningen är bra. Att eleverna på byggprogrammet inte erbjuds att välja utifrån ett allsidigt urval av valbara kurser utan att innehållet i det valbara utrymmet bestäms av lärarna i efterhand är ej godtagbart.

## 7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de vuxenstuderande skall ha tillgång till utbildning och möjlighet att nå de nationella målen. I skollagen finns bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning.

Vid inspektionen granskas dessa och andra förutsättningar för att bedriva en utbildning av god kvalitet. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Inspektionen visar att personal med allsidiga kompetenser och med adekvat utbildning svarar för undervisningen i båda rektorsområdena. I Ro 2 har 99 procent av lärarna pedagogisk utbildning, vilket är en mycket hög andel i jämförelse med riket. I Ro 1 är andelen lärare med utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva något lägre.

Kompetensutvecklingen utgår ifrån verksamhetens och medarbetarnas individuella behov. Verksamhetens behov är beskrivna under rubriken Åtgärder att utveckla i kvalitetsredovisningen och de personliga fortbildningsbehoven är uttryckta i individuella kompetensutvecklingsplaner, som upprättas i utvecklingssamtalet mellan medarbetare och chef.

En mycket genomgripande ombyggnation av skolan är vid inspektionsbesöket i sitt slutskede. De nya vackert och ändamålsenligt upprustade lokalerna och den tidsenliga utrustningen främjar lusten att lära och ger mycket goda förutsättningar för att nå utbildningens mål. Centralt i skolan är det nya informations- och mediecentret placerat, som är tänkt vara mötesplats för olika uttrycksformer. Vid behov anpassas lokaler och utrustning för elever med funktionshinder.

Resursfördelningen i de båda rektorsområdena styrs av elevernas behov och principerna för denna fördelning är öppen och föremål för diskussioner.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att lokaler, utrustning och läromedel är av mycket hög standard. Personalens kompetens är mycket bra och den kompetensutveckling som erbjuds är ändamålsenlig.

### **Sammanfattande bedömning**

Inspektörerna bedömer att verksamheten i rektorsområdena 1 och 2 i Duveholmsskolan övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- att utveckla former för en allsidig bedömning i ämnet matematik,
- att i ämnet idrott och hälsa tillse att de lokala tolkningarna överensstämmer med de nationella betygskriterierna,
- att genomföra utvecklingssamtal minst en gång per termin i alla årskurser,
- att utveckla kvalitetsredovisningarna till att för enheterna utgöra ett instrument för utveckling och förbättring samt
- förbättra rutinerna för hanteringen av betygskatalogen så att den sker på ett för eleverna rättssäkert sätt.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna område skall snarast åtgärdas.

- Eleverna på byggprogrammet erbjuds inte ett allsidigt urval kurser inom det valbara utrymmet. (5 kap. 17 § gymnasieförordningen).

|            |           |
|------------|-----------|
| Datum      | Ort       |
| 2004-09-06 | Linköping |

Karin Nilsson  
Åsa Ridne